

[Etusivu](#) > ... > [Sinun Oikeutesi](#) > [Rikoksen Uhri](#) > [Uhrien Oikeudet Jäsenmaittain](#) > 1 - Rikoksen uhrin oikeudet

1 - Rikoksen uhrin oikeudet

Mitä tietoja rikoksen uhri saa viranomaisilta (esim. poliisilta tai syyttäjältä), jo ennen kuin rikosilmoitus on tehty?

Viranomaisilta saa tietoa ja apua seuraavien osalta:

- Miten tehdään rikosilmoitus
- Millaista uhrien tukipalvelua voi saada vaikka rikosilmoitusta ei ole tehty

Ohjeita on saatavilla myös [poliisin](#) verkkosivustolla.

Rikoksen uhri (unionin kansalainen tai unionin ulkopuolisen maan kansalainen) ei asu maassa, jossa rikos tapahtui. Miten hänen oikeuksiaan suojellaan?

Oikeuksia suojellaan riippumatta siitä, missä EU:n jäsenvaltiossa rikos tapahtui. Uhrilla on oikeus tehdä rikosilmoitus ja saada tarvittaessa tukipalvelua sekä siinä maassa, jossa rikos tapahtui, että omassa asuinmaassaan.

Mitä tietoja hänelle annetaan, jos hän tekee rikosilmoituksen?

Rikosilmoituksen tekijällä on oikeus seuraaviin tietoihin:

- kirjallinen todistus rikosilmoituksen tekemisestä annetaan pyynnöstä
- tieto rikosprosessin aloittamisesta tai aloittamatta jättämisestä annetaan kymmenen päivän kuluessa
- jos rikosoikeudenkäynti aloitetaan, rikoksen uhria kuullaan, ja hänellä on oikeus saada tietoa epäillyn vangitsemisesta tai vapautumisesta sekä tuomioistuinkäsittelyn ajankohdasta ja paikasta
- esitutkinnan päätyttyä syyttäjä ilmoittaa rikoksen uhrille, että tällä on oikeus tutustua rikostutkinta-aineistoon.

Onko rikoksen uhrilla oikeus maksuttomiin käännö- ja tulkkauspalveluihin (poliisin tai muiden viranomaisten kanssa asioidessa tai rikostutkinnan ja oikeudenkäynnin aikana)?

Jos rikoksen uhri ei osaa viroa, hänelle järjestetään oikeudenkäynnissä tulkkaus. Rikosoikeudenkäynnin päätyttyä tehdään rikoksen uhrin pyynnöstä käännökset teksteistä, jotka ovat olennaisia päätöksen tai tuomion sisällön ymmärtämisen tai menettelyn oikeudenmukaisuuden turvaamisen kannalta.

Miten viranomaiset huolehtivat siitä, että rikoksen uhri ymmärtää heitä ja he uhria (jos kyseessä on lapsi tai vammainen henkilö)?

Viranomaisilla on velvollisuus varmistaa, että rikoksen uhri ymmärtää, mitä on sanottu, ja että hän tulee ymmärretyksi. Poliisilla ja syyttäjänvirastolla on selkokieliä esitteitä ja koulutettuja asiantuntijoita. Myös viittomakielitulkkausta järjestetään.

Rikoksen uhrien tukipalvelut

Mitä kautta uhri voi saada tukea?

[Sosiaalivakuutuslaitos](#) tarjoaa rikoksen uhreille tukipalveluja.

Väkivallan naispuoliset uhrit voivat hakea apua [naisten turvakodeista](#).

Ohjaako poliisi uhrin automaattisesti tukipalvelujen piiriin?

Poliisi kertoo uhrien tukipalveluista ja ohjaa tarvittaessa tukipalvelujen tarjoajan luo. Monilla poliisiasemilla työskentelee tukihenkilöitä.

Miten rikoksen uhrin yksityisyyttä suojellaan?

Kaikki rikosprosessin aikana kerätyt tiedot ovat salaisia eikä niitä julkisteta ennen julkista oikeuskäsittelyä. Tuomioistuin voi uhrin suojelemiseksi määrätä oikeudenistunnon pidettäväksi suljetuin ovin. Tällöin oikeudessa käsiteltävä tieto ei julkisteta.

Edellyttääkö tukipalvelujen saaminen rikosilmoituksen tekemistä?

Uhrien tukipalvelu on avoin kaikille, eikä sen käyttäminen edellytä rikosilmoituksen tekemistä. Tukipalveluun kuuluu kuitenkin erikoispalveluja, jotka edellyttävät rikosilmoituksen tekemistä. Näitä ovat muun muassa väkivallan uhreille maksettavat korvaukset ja psykologisen avun käytöstä maksettavat korvaukset.

Uhrin henkilökohtainen suojeleminen, jos häntä uhkaa vaara.

Millaista suojeleminen on saatavissa?

Uhri voi hakea tuomioistuimelta syyttäjän välityksellä epäillylle väliaikaista lähestymiskieltoa, jolla tuomioistuin kieltää rikoksesta epäiltyä oleskelemasta tietyissä paikoissa, lähestymästä tiettyjä henkilöitä ja olemasta tekemisissä tiettyjen henkilöiden kanssa.

Uhrin suojelemiseksi voidaan soveltaa myös todistajansuojelutoimenpiteitä, joista huolehtii poliisi syyttäjänlaitoksen ohjeiden perusteella.

Kuka suojeleminen antaa?

Vaaran uhatessa asiasta tulee ilmoittaa poliisille, joka varmistaa ilmoittajan turvallisuuden.

Arvioidaanko uhrin tilannetta sen selvittämiseksi, voiko rikosentekijä aiheuttaa hänelle lisävahinkoa?

Poliisilla on velvollisuus arvioida jokainen tapaus erikseen ja varmistaa hätätilanteen uhan poistaminen.

Arvioidaanko uhrin tilannetta sen selvittämiseksi, voiko hänelle aiheutua lisävahinkoa rikosoikeudenkäyntimenettelyn vuoksi (rikostutkinnan ja oikeudenkäynnin aikana)?

Kaikkien menettelyn osapuolten on aina otettava huomioon uhrin etu ja estettävä lisävahingon aiheutuminen rikosoikeudenkäynnin aikana.

Millaista suojeleminen erittäin haavoittuvassa asemassa olevat uhrit voivat saada?

Jos rikos on vakava, uhria voidaan kuulla oikeudenkäynnissä ilman hänen läsnäoloaan tai näkösuojan takaa.

Onko alaikäisillä uhreilla erityisiä oikeuksia?

Alaikäistä uhria kuultaessa menettelyyn voidaan kutsua lastensuojeluviranomainen, sosiaalityöntekijä tai psykologi. Vakavissa rikoksissa kutsuminen on pakollista, jos asian käsittelijällä itsellään ei ole vastaavaa

erikoiskoulutusta.

Jos alaikäisen uhrin etu on ristiriidassa hänen vanhempiensa tai laillisen edustajansa edun kanssa, asian käsittelijä voi määrätä uhrille ilmaisen asianajajan oikeusapupalvelun kautta.

Jos alaikäisellä uhrilla on mielenterveysongelmia, jos uhri on alle kymmenvuotias lapsi tai jos perhe- tai seksuaaliväkivallan uhri on alle 14-vuotias, häntä ei kuulla tuomioistuimessa vaan poliisilaitoksella järjestetty kuuleminen tallennetaan videolle, jota voidaan käyttää tuomioistuimessa todisteena.

Kun rikos johtaa uhrin kuolemaan, mitkä ovat perheenjäsenten oikeudet?

Jos perheenjäsen on kuollut rikoksen seurauksena, muilla perheenjäsenillä on oikeudenkäynnissä uhrin oikeudet.

Mitkä ovat rikoksen uhrin perheenjäsenten oikeudet?

Jos perheenjäsen on joutunut rikoksen uhriksi, muilla perheenjäsenillä on mahdollisuus käyttää uhrien tukipalveluja samalla tavalla kuin rikoksen uhriksi joutuneella perheenjäsenellä.

Voiko rikoksen uhri osallistua sovitteluun? Millä ehdoin? Onko rikoksen uhri turvassa sovittelun aikana?

Syyttäjä voi uhrin ja epäillyn suostumuksella päättää, että rikosprosessi ratkaistaan sovittelumenettelyllä. Sovittelumenettelyn hoitaa uhrien tukipalvelujen tarjoaja.

Uhri voi milloin tahansa päättää, ettei haluakaan osallistua sovitteluun.

Missä rikoksen uhrin oikeuksia koskeva laki on saatavilla?

[Rikosoikeudenkäyntilaki](#)

[Uhreille tarjottavaa tukea koskeva laki](#)

■ Päivitetty viimeksi: 03/07/2025

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.